

Rekisteritoimisto (maistraatti)

Jos ulkomaalainen saapuu Suomeen asuakseen täällä pitemmän ajan tai aikoo jäädä pysyvästi asumaan tänne, niin sellaista ihmistä suomalaiset kutsuvat maahanmuuttajaksi (**maahanmuuttaja - иммигрант или переселенец**) Tätä termiä käytetään seuraavista maahanmuuttajaryhmistä:

- ihminen, joka on anonut turvapaikan myöntämistä, tai on pakolainen
- ihminen, jolla on suomalaiset juuret ja joka muuttaa Suomeen, tai paluumuuttaja (**paluumuuttaja**)
- ihminen, joka muuttaa Suomeen saatuaan täältä työpaikan (**työsiirtolainen**)
- ihminen, joka on solminut avioliiton tai avoliiton Suomessa (**maahanmuuttaja avioliiton kautta**)
- ja muut muuttajat muista syistä.

Ensimmäinen viranomainen, jonka puoleen hän kääntyy, on rekisteritoimisto tai maistraatti (**rekisteritoimisto - maistraatti**). Maistraatin osoitteen ja puhelinnumeron löytää puhelinluettelosta (**puhelinluettelo**), joka löytyy mistä tahansa kaupasta, postista, kahvilasta, ja melkein kaikista kadulla olevista puhelinkopeista. Luettelossa on tavallisesti myös kaupungin ja sen lähialueiden kartat.

Kuinka rekisteritoimisto toimii?

Suomessa asuvista henkilöistä merkitään perustiedot väestötietojärjestelmään (**väestörekisterijärjestelmä**). Näitä tietoja ovat sukunimi (**sukunimi**), etunimi (**etunimi**), syntymäaika ja syntymäpaikka (**syntymäaika** ja **syntymäpaikka**), siviilisääty (**siviilisääty**), kansalaisuus (**kansalaisuus**), äidinkieli (**äidinkieli**), ammatti (**ammatti**) ja osoite (**osoite**). Ulkomaalainen ilmoittaa lain mukaan rekisteritoimistoon samat tiedot kuin Suomen kansalainen.

Rekisteröinti on edellytys monien yhteiskunnallisten palvelujen käyttämiseksi. Suomeen muuttanut ulkomaalainen kirjoittautuu asuinpaikallaan (**kotikunta**), jos hän aikoo jäädä asumaan vakinaisesti (**vakinaisesti**) Suomeen ja hänellä on oleskelulupa (**oleskelulupa**) Suomeen vähintään yhdeksi vuodeksi. Ulkomaalaiset, joilla on vuoden oleskelulupa Suomeen, mutta joilla ei ole aikomusta jäädä asumaan Suomeen (diplomaatit (*eivät anna tietoja itsestään, suom. huom.*), työkomennuksella olevat ja ulkomaiset opiskelijat), antavat samat tiedot rekisteritoimistoon kuin Suomen kansalaisetkin.

Perustietoja kansalaisesta käytetään vaalijärjestelyissä (**vaalit**), verotuksessa, terveydenhuollossa (**terveydenhuolto**), oikeushallinnossa (**oikeushallinto**) ja tilastoinnissa (**tilastointi**). Näitä tietoja voidaan käyttää myös mainontaan. Kansalaisella on oikeus kieltää omien tietojensa antaminen esimerkiksi mainostoimistoille.

Miten rekisteröinti tapahtuu?

- maistraattiin ilmoitetaan osoite, missä kansalainen asuu
- on välttämätöntä, että passi on mukana
- avioliittotodistus
- lasten syntymätodistukset
- täytetään lomake suomen kielellä - rekisteröintitiedot (**rekisteröinti-ilmoitus**), lomake vahvistetaan kansalaisen omalla allekirjoituksella

Näiden tietojen antamisen jälkeen noin viikon kuluttua maahanmuuttaja saa oman identifikaationumeron, nk. henkilötunnuksen (**henkilötunnus**). Se näyttää esimerkiksi tällaiselta:

150180 – 308T, missä 15.01.80 on syntymäaika (**syntymäaika**):

päivämäärä (**päivämäärä - pvm**),

kuukausi (**kuukausi - kk**),

vuosi (**vuosi - v**);

308 on henkilökohtainen numero (**yksilönumero**);

T on tarkistusmerkki (**tarkistusmerkki**), se voi olla kirjain tai numero.

Parilliseen päättyvä henkilötunnus (*ennen tarkistusmerkkiä, suom. huom.*) kuuluu naiselle ja parittomaan miehelle. Suositellaan, että ihminen muistaa ulkoa oma henkilötunnuksensa. Missä tahansa virastossa tai laitoksessa (verotoimistossa, terveyskeskuksessa, pankissa, kirjastossa jne.) teitä voidaan pyytää sanomaan oma henkilötunnuksenne.

Mikäli tulee muutoksia (muutto, sukunimen vaihto jne.), on välttämätöntä tehdä siitä virallinen tiedote (**virallinen muuttoilmoitus**).

Jatkossa teidän on useinkin käytävä rekisteritoimistossa, esimerkiksi:

- saadaksenne todistuksen asuinpaikastanne te tarvitsette virallisen todistuksen (**virkatodistus**). Palvelu on maksullinen.
- saadaksenne virallisen vahvistuksen siitä, että teidän äidinkielenne on venäjä. Tällaiset todistukset ovat tavallisesti tarpeellisia oppilaitoksissa. Palvelu on maksullinen.
- vaihtaessanne asuinpaikkaa. Tällöin viikko ennen muuttoa uuteen asuntoon tai kaupunkiin tai seuraavan viikon aikana (ei myöhemmin) on välttämätöntä tehdä virallinen ilmoitus asuinpaikan vaihtumisesta. Sen jälkeen nämä tiedot menevät automaattisesti muihin virastoihin/laitoksiin (poliisiin, pankkiin, kouluun, terveyskeskukseen jne.). Tämä palvelu on ilmainen. Jos nämä tiedot annetaan myöhässä, maistraatti voi määrätä sakon, jonka suuruus määritellään tapauskohtaisesti.
- Seuraavissa tapauksissa virallisten papereiden saamiseksi: lapsen syntymän ja avioliiton rekisteröinti, avioeroprosessi, holhousasiat, ilmoitusasiat muutoista toiseen maahan, kiinteistöihin ja perintöihin liittyvät asiat, notariaattipalvelujen antaminen ja sukunimen tai muiden nimien vaihtamista koskevat asiat ovat sellaisia palveluja, joita maistraatti suorittaa. Suurin osa niistä on maksullisia. Maistraatissa on luettelo palveluista sekä niiden hinnoista.

Täyttäessään erilaisia lomakkeita, joissa on suomalaiset termit **kunta** ja **kotikunta**, monelle maahanmuuttajalle herää kysymys, mitä nämä termit tarkoittavat.

Kunta (**kunta**) on hallinnollinen itsehallintoyksikkö. Kuntaneuvosto (**kunnanvaltuusto**) on vaaleilla valittu elin, joka ohjaa kunnan toimintaa. Valtuuston jäsenmäärä riippuu kunnassa olevien asukkaiden määrästä. Kunnassa, jossa on vähemmän kuin 2000 asukasta on 17 edustajaa valtuustossa ja jossa on yli 400 000 on 85 edustajaa. Kaikkiaan Suomessa on 444 kuntaa (1.1.2004.).

Kotikunta on kunta, jossa kansalainen asuu vakituisesti. Esimerkiksi, jos te asutte Kotkan kaupungissa, teidän kotikuntanne on Kotka, jos Helsingissä, niin silloin se on kotikuntanne. Viraston tai laitoksen työntekijä auttaa teitä aina täyttämään oikein tämän tiedon lomakkeisiin.

Maistraatin puoleen te voitte kääntyä etsiessänne sukulaisia, jotka asuvat tai ovat joskus asuneet Suomessa, tai halutessanne neuvon, kuinka heitä voidaan etsiä. Samanlaisia tietoja voi saada myös Punainen risti –organisaation (**Punainen Risti**) kautta Suomessa.